

Jos et anna, et saa

12.1.2018

Tänne ne tulevat ja vievät suomalaisten työpaikat. Varastavat kaiken. Jos tuo tulee tänne niin minä en enää tule. Miksi toi musta on täällä? Näitä lauseita kuulumme toistuvasti muistiasiakkaiden kohdatessa maahan tulleita henkilöitä ensimmäisiä kertoja.

Ennakkoluulot vieraita kulttuureita kohtaan olivat jyrkkiä ja joustamattomia. Ei oikein ymmärretty ihmisiä, jotka lähtivät sotaa karkuun vieraaseen maahan. Muistiasiakkaat muistivat vielä elävästi, kuinka Suomen sodassa taisteltiin, oltiin isänmaallisia ja periksi ei annettu. Hyvin usein kaikuivat kysymykset: *Miksi olet täällä? Miksi et taistele sotaa vastaan? Missä sinun perheesi on?*

Salon Muistiyhdistyksen Memoni-projekti on herättänyt maahan tulleiden halun auttaa suomalaisia ikäihmisiä ja tuoda heidän elämäänsä uutta sisältöä. Aluksi projektin tarkoitus oli edistää maahan tulleiden aivo- ja muistiterveyttä sekä kehittää työkalua muistioireiden tunnistamiseksi. Jo heti projektin alussa huomasimme, että Suomeen tulleet henkilöt tarvitsivat harjoittelupaikkoja, joissa harjoitella suomen kieltä. Niinpä Salon Muistiyhdistys avasi ovet useille kielen opiskelijoille ja antoi mahdollisuuden harjoitella suomen kieltä muistiasiakkaiden parissa.

Ihmisiä on ollut monesta eri maasta: Irakista, Afganistanista, Albaniasta, Serbiasta, Filippiineiltä, Venäjältä, Virosta, Kiinasta ja Iranista. Harjoittelijoita on viimeisen lähes kahden vuoden aikana ollut 20, joista noin puolet on jatkanut Salon Muistiyhdistyksessä vapaaehtoisena. Emme osanneet odottaa tämänkaltaista ilmiötä. Ajattelimme harjoittelijoiden vain tulevan ja menevän, joten olimme positiivisesti ja aidosti iloisia vapaaehtoisten sitoutumisesta.

Vapaaehtoisten osaamistausta on ollut hämmästyttävä. Mukana on ollut lääkäri, psykologi, thai-hieroja, kosmetologi, jalkahoitaja, taiteilija ja kirjanpitäjä, mutta myös henkilöitä ilman koulutusta. Olemme tarjonneet heille mahdollisuuden käyttää omaa osaamistaan, antaen arvostusta tehdystä työstä sekä merkityksellisyyden kokemuksia.

Haasteita ja siltoja

Haasteena ja oppimiskokemuksena voidaan pitää ennakkoluuloja molempiin suuntiin. Kielimuurin vuoksi kommunikointi ja tehtävien ohjeistus on välillä haastavaa.

Muistiasiakkaan kannalta haasteita asettaa sairauden mukanaan tuoma suorasanaisuus, kovalla äänellä kommentointi, arvostelu. Tämän sukupolven iäkkäiltä ihmisiltä saattaa puuttua kokemus vieraista kulttuureista. Muistiyhdistyksen työntekijät toimivat jään murtajina sekä sovittelijoina haastavissa tilanteissa.

Tällä hetkellä vuorovaikutus toimii. Muistiasiakkaat kaipaavat vapaaehtoisia ja kyselevät heidän peräänsä päivittäin. Tämä jos mikä kertoo siitä, että olemme onnistuneet löytämään sillan muistiasiakkaiden ja maahan tulleiden välille.

Ennen kaikkea hyviä kokemuksia

Muistiasiakkaat ovat antaneet erittäin positiivista palautetta muun muassa siitä, että ovat saaneet huomiota, yksilöllistä hemmottelua ja mahdollisuuden tutustua uusiin kulttuureihin. Kulttuureihin olemme tutustuneet yhdessä esimerkiksi nojatuolimatkoilla ympäri maailmaa sekä maistelemalla eri kulttuurien makuja.

Olemme huomanneet, että vuorovaikutus muistiasiakkaan ja maahan tulleen henkilön välillä ei tarvitse yhteistä kieltä. Tärkeämpää on katse, kosketus, arvokas kohtaaminen, lämpö, keskinäinen kunnioitus, hellys ja avoimuus. Pelkällä hymyllä voi saavuttaa pitkäkestoista positiivista vuorovaikutusta kahden

kulttuurin välille. Osalla maahan tulleista henkilöistä on hyvin kapeat verkostot, ja muistiasiakkaista on muodostunut heille kuin uusi perhe uudessa kotimaassa.

Kuntoutuksen näkökulmasta hyöty on ollut moninkertainen. Muistiasiakkaat ovat oppineet sanoittamaan lauseita uudelleen huomattavasti, ettei vastapuoli ymmärrä sanomaa. Samalla on tullut näkyväksi, ettei sanoilla ole niin suurta merkitystä kuin esimerkiksi kehon kielellä. Muistiasiakkaat ovat alkaneet peilaamaan maahan tulleiden eleitä, ilmeitä ja liikkeitä sekä oppineet uusia sanoja eri kielillä. Vapaaehtoiset henkilöt ovat osoittaneet korkeaa työmoraalia ja kiitollisuutta, kielitaito on parantunut huomattavasti.

Kannustamme muitakin

Kokemuksemme perusteella voimme todeta, että tämänkaltainen yhteistyö antaa enemmän kuin ottaa. Vaikka aluksi voisi tuntua, että työmäärä kasvaa entisestään eikä oikein tiedetä, kuinka vieras kulttuuri kohdataan, suosittellemme lämpimästi tarttumaan mahdollisuuksiin.

Voimmekin ilolla ja ylpeydellä todeta, ettei alun lausahduksia enää kuulu päivittäisessä kanssakäymisessä. Päivittäin ryhmissä raikuu nauru, tunnelma on välitön ja kaikuvat korvissamme nyt nämä:

Kyllä nyt on vanhan hyvä olla! En ole ikinä ennen pitänyt itsestäni huolta, nyt minulle se suotiin. Taivaallista! Ihanaa, että joku hemmottelee minua. Tässä on minun ystäväni, minä pidän hänestä. Itkuhan tässä tulee.

Kirjoittajat:

projektityöntekijä [Anne-Ly Palosaari](#) / *Monikulttuurinen muisti* -projekti (kuvassa oikealla)
ja muistiohjaaja [Mia Kuisma](#)
[Salon Muistiyhdistys ry](#)
p. 044 978 3843 (Anne-Ly), 044 333 7854 (Mia)

Tämä teksti on vierasblogi, jonka sisältö vastaa kirjoittajan omaa näkemystä käsiteltävästä aiheesta. Kirjoitus ei välttämättä edusta Muistiliitto ry:n virallista kantaa.